

LIS/III/T/20 - Information Stores & Retrieval & Bibliographical Control Paper-II

P. Pages : 3

Time : Three Hours

GUG/W/19/11678

Max. Marks : 80

- Notes : 1. All questions are compulsory.
2. All questions carry equal marks.

1. Explain the concept of 'Information Retrieval' and describe the stages involved in retrieval process. **16**

OR

Explain the concept of 'Information Storage'. Describe in detail the modern trends in information storage.

2. Explain the concept of Bibliographic control and discuss its principles in detail. **16**

OR

Write an essay on 'Information Exchange'.

3. Explain the concept and process of Indexing. **16**

OR

What is citation indexing? Discuss science citation index in detail.

4. What are the problems associated with natural language for indexing and how are they overcome by an indexing language? **16**

OR

Write an essay on 'Construction of Thesaurus'.

5. Write short notes : **16**

- Functions of Information Storage and Retrieval system.
- Standards of document Description.
- Citation Indexing.
- Vocabulary control.

Time : Three Hours

Max. Marks : 80

- सूचना :- 1. सर्व प्रश्न सोडवा.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. 'माहिती प्रतीप्राप्ती' ची संकल्पना स्पष्ट करा. प्रतिप्राप्ती प्रक्रियेत समाविष्ट टप्प्यांचे वर्णन करा. 16

किंवा

माहिती संग्रहणाची संकल्पना स्पष्ट करा. माहिती संग्रहणातील आधुनिक प्रवाहांचे सविस्तर वर्णन करा.

2. ग्रंथसूचिय नियंत्रणाची संकल्पना स्पष्ट करा. आणि त्याच्या तत्वांची सविस्तर चर्चा करा. 16

किंवा

'माहिती विनिमय' यावर निबंध लिहा.

3. निर्देशनाची संकल्पना आणि प्रक्रिया स्पष्ट करा. 16

किंवा

उल्लेख निर्देशन म्हणजे काय? सायन्स सायटेशन इंडेक्स ची विस्तृत चर्चा करा.

4. निर्देशनाशी संबंधित नैसर्गिक भाषेच्या कोणत्या अडचणी आहेत व निर्देशनाच्या भाषेमुळे त्या कशा प्रकारे सोडविल्या जातात? 16

किंवा

पर्याय कोशाची (Thesaurus) निर्मिती यावर निबंध लिहा.

5. संक्षिप्त टिपा लिहा. 16

अ) माहिती संग्रह व पुनर्प्राप्ती प्रणाली चे कार्य.

ब) प्रलेख विवरणाची प्रमाणके.

क) उध्दरण निर्देशिकरण.

ड) शब्दावली नियंत्रण.

- सूचनाएँ :- 1. सभी प्रश्न हल कीजिए ।
2. सभी प्रश्नों के अंक समान हैं ।

1. सूचना प्रतिप्राप्ती की संकल्पना को स्पष्ट कीजिए एवं पुर्नप्राप्ती प्रक्रिया में निहित विभिन्न चरणों का वर्णन कीजिए । 16

अथवा

सूचना संचयन की संकल्पना स्पष्ट कीजिए । सूचना संचयन में नविनतम प्रवाहों की विस्तार से चर्चा कीजिए ।

2. ग्रंथसूची नियंत्रण की संकल्पना स्पष्ट कीजिए तथा उसके सिद्धांतों की विस्तार से चर्चा कीजिए । 16

अथवा

'सूचना विनिमय' पर निबंध लिखिए ।

3. निर्देशन की संकल्पना एवं प्रक्रिया स्पष्ट कीजिए । 16

अथवा

उद्धरण अनुक्रमणीकरण क्या है? सायन्स सायटेशन इंडेक्स की विस्तृत चर्चा कीजिए ।

4. अनुक्रमणीकरण के हेतु नैसर्गिक भाषा से संबंधित कौनसी समस्याएँ हैं? अनुक्रमणीकरण भाषा से उन्हे कैसे हल किया जा सकता है ? 16

अथवा

पर्याय (Thesaurus) कोश निर्माती पर निबंध लिखिए ।

5. संक्षिप्त टिप्पणियां लिखिए । 16

अ) सूचना एवं पुर्नप्राप्ती प्रणाली के कार्य ।

ब) प्रलेख विवरण के मानक ।

क) उद्धरण अनुक्रमणीकरण ।

ड) शब्दावली नियंत्रण ।
